

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 540/2015-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. februára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Samuelom Baránikom, Advokátska kancelária, Podjavorinskej 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 218/08 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 95/2012 z 18. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 218/08 v období po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 95/2012-25 z 18. apríla 2012 p o r u š i l základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDACTED] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 435,66 € (slovom štyristotridsaťpäť eur a šesťdesiatšesť centov), ktorú je Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokáta JUDr. Samuela Baránika, Advokátska kancelária, Podjavorinskej 7, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 540/2015-12 z 3. septembra 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 218/08 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 95/2012 z 18. apríla 2012.

1.1 Zo sťažnosti vyplynuli najmä tieto skutočnosti:

«(...) Sťažovateľka je účastníkom súdneho konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14C 218/2008 v procesnom postavení žalovanej. Predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k pozemkom v k. ú. [REDACTED].

Predmetné konanie sa začalo podaním žaloby na súde - „návrhu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území [REDACTED]“, ktorý žalobca podal dňa 24.9.2008 na miestne nepríslušný Okresný súd Považská Bystrica.

Miestne nepríslušný Okresný súd Považská Bystrica postúpil spis okresnému súdu, kde sa vedie pod spisovou značkou 14C 218/2008.

Nálezom Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 95/2012-25 bolo rozhodnuté, že:

1. Základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v predmetnom konaní porušené bolo.

2. Okresnému súdu sa prikazuje konať v predmetnom konaní bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľke sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000 €,

4. Okresný súd je povinný nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia.

Označený nález ústavného súdu nadobudol právoplatnosť dňa 3.5.2012.

Od právoplatnosti uvedeného nálezu, t. j. od 3.5.2012, vykonal okresný súd nasledovné úkony vo veci: uznesením zo dňa 5.9.2012, č. k. 14C/218/2008-162 rozhodol o odmene znalca za vypracované znalecké dokazovanie. Následne okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 17.12.2012. Na predmetnom pojednávaní oboznámil účastníkov so znaleckým posudkom a závermi znalca, pričom skonštatoval, že „znalec sa nevyporiadal s tým, čo súd požadoval“. I napriek tomuto konštatovaniu rozhodol súd vyššie špecifikovaným procesným rozhodnutím tak, že priznal, až na hotové výdavky, znalcovi znaleckú odmenu v plnej výške. Právny zástupca sťažovateľky na pojednávaní konanom dňa 17.12.2012 okrem iného uviedol, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 14C/31/2010 (vec pridelená rovnakému zákonnému sudcovi) bol vypracovaný znalecký posudok, ktorý sa mimo iné zaoberá podrobne i parcelou, ktorá je predmetom sporu vedenom pod sp. zn. 14C/218/2008, pričom znalecký posudok vypracovaný v konaní okresného súdu sp. zn. 14C 31/2010 bol v čase pojednávania súčasťou súdneho spisu zn. 14C 218/2008. Súd toto pojednávanie odročil na neurčito na naštudovanie spisu sp. zn. 14C/31/2010 (ktorý je vedený u rovnakej zákonnej sudkyne) a záverov znalca v ňom uvedených a „zváži v závislosti čo sa v tomto spise nachádza ďalšie znalecké dokazovanie“. Uznesenie zo dňa 5.9.2012, č. k. 14C/218/2008-162, o odmene znalca, bolo sťažovateľke doručené až dňa 12.2.2013 a sťažovateľka sa voči nemu podaním zo dňa 21.2.2013 odvolala. I napriek tomu, že v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/31/2010 bol vyhotovený znalecký posudok č. 9/12, ktorý zodpovedal na všetky kľúčové otázky v tomto konaní

(14C/218/2008), okresný súd uznesením zo dňa 22.4.2013, č. k. 14C/218/2008 nariadil vo veci ďalšie znalecké dokazovanie. Následne i napriek tomu, že ide o tzv. reštančnú vec a rozhodnutie o odmene znalca nepredstavuje rozhodnutie smerujúce k skončeniu veci a k nastoleniu právnej istoty, predložil okresný súd odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu zo dňa 5.9.2012 o odmene znalca na rozhodnutie Krajskému súdu v Trenčíne. Dňa 25.10.2013 vrátil znalec spis aj s vypracovaným znaleckým posudkom, ku ktorému boli účastníci vyzvaní na vyjadrenie. Ďalším procesným rozhodnutím zo dňa 4.11.2013 rozhodol okresný súd o odmene novoustanoveného znalca za vyhotovenie znaleckého úkonu č. 11/2013. Termín pojednávania bol súdom stanovený na deň 31.3.2014. Okresný súd toto pojednávanie bez rozhodnutia vo veci odročil na neurčito s tým, že uložil žalobcovi povinnosť opraviť žalobný návrh v lehote 30 dní pre jeho nevykonateľnosť a doložiť doklady a vyjadrenie k argumentácii sťažovateľky na pojednávaní.

Od tej doby podľa vedomostí sťažovateľky súd vo veci nevykonal do podania tejto sťažnosti žiadny úkon.

(...) Predmetom posúdenia sú prieťahy v civilnom súdnom konaní, v ktorom je sťažovateľka žalovaná v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Z hľadiska faktickej zložitosti veci možno konštatovať, že vec tvorí bežnú časť rozhodovacej praxe všeobecných súdov a nevyznačuje sa špecifickosťou či osobitnou náročnosťou, skutkovou či právnou, čo už konštatoval v tejto veci ústavný súd v skoršom náleze.

Správanie sťažovateľky je súčinnosťné, nijako sa na vzniknutých prieťahoch nepodieľala. Sťažovateľka síce podala odvolanie voči uzneseniu zo dňa 5.9.2012, ktorým rozhodol súd o odmene znalca argumentujúc, že znalec jednak nevypracoval znalecký úkon v lehote a za druhé, že závery znaleckého úkonu sú neurčité, čo uviedol i sám okresný súd. Ústavný súd SR však judikoval, že využitie procesných práv účastníkov konania nemožno im započítat' na ťarchu (mutatis mutandis III. ÚS 192/02, III. ÚS 82/05). Preto pokiaľ sťažovateľka využila svoje právo na podanie odvolania, nijako sa na vzniknutých prieťahoch nepodieľala. Pripomíname, že okresný súd zodpovedá aj za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva za účelom udržania primeranej rýchlosti postupu v konaní. Predloženie opravného prostriedku voči uzneseniu o odmene znalca nadriadenému súdu považujeme s poukazom na dĺžku konania

za neefektívnu činnosť prvostupňového súdu, nakoľko uvedené rozhodnutie nemá absolútne žiaden vplyv na rozhodnutie vo veci samej, pričom iba zbytočne predlžuje dobu konania.

Pri skúmaní (...) postupu súdu v konaní, je potrebné uviesť, že priedahmi je poznačené konanie okresného súdu aj po právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu, ktorým bolo konštatované porušenie ústavných práv sťažovateľky, ako aj uložené okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priedahov. Okresný súd konal buď neefektívne (o čom svedčia napríklad obidva dôvody, z akých došlo k odročeniu pojednávania dňa 17.12.2012 a 31.3.2014), alebo je v konaní úplne nečinný (obdobie od 31.3.2014).

Sťažovateľka požaduje, aby jej bolo priznané za porušenie jej práv garantovaných ústavou a dohovorom aj primerané finančné zadostučinenie, v sume 5.000 €. Na odôvodnenie takej požiadavky sťažovateľka v prvom rade uvádza, že podľa jej názoru je v právnom štáte absolútne neakceptovateľné, aby všeobecný súd rýchlosťou konania neprihliadol k tomu, že ústavný súd konšatoval porušenie jej ústavných práv a najmä, aby všeobecný súd nerešpektoval jednoznačný príkaz ústavného súdu konať vo veci bez zbytočných priedahov. Takýto prístup okresného súdu nemá nič spoločné s nezávislosťou súdu, pretože nezávislosť súdu má byť vždy realizovaná v rámci hierarchie del'by moci a zákonných a najmä ústavných limitov. Ako už sťažovateľka uvádzala v pôvodnej sťažnosti a s ktorou argumentáciou sa aj ústavný súd stotožnil, tak zdĺhavosťou namietaného konania naďalej pretrváva a prehľbuje sa stav jej právnej neistoty, v ktorej sa ocitla po podaní žaloby žalobcom v skúmanom konaní. Žalobca si uplatňuje nárok na určenie vlastníctva k pozemkom pri jej rekreačnej chate, kde trávi svoje voľné chvíle a ktorá bola postavená na pozemku, ktorý patril jej právnym predchodcom. K tomuto miestu má hlboké citové a rodinné väzby preto ťažko znášala, keď sa dozvedela o zámere súkromného podnikateľa narušiť toto tiché prírodné prostredie výstavbou cestnej komunikácie k hotelu v jeho vlastníctve. Podanie žaloby žalobcom bol prostriedok nátlaku na jej osobu, pretože voči výstavbe sa aktívne postavila. Verila preto, že vec bude rýchlo a spravodlivo vyriešená. Plynutím času stráca dôveru v súdne orgány Slovenskej republiky a najmä v objektívny a nestranný prístup okresného súdu, stráca dôveru v spravodlivosť a naďalej má pocit, že jej právo na súdnu ochranu je len prázdna ústavná fráza bez reálneho obsahu. Bezvýsledné a vleklé konanie využil súkromný podnikateľ, na popud ktorého žalobca podával žalobu

v tomto konaní a cestnú komunikáciu pred rekreačnou chatou sťažovateľky (aj cez pozemky vo vlastníctve sťažovateľky) zhotovil zo dňa na deň bez stavebného povolenia. Paradoxne, stavebný úrad, ktorý na podnet sťažovateľky a jej syna konal o odstránení alebo dodatočnom stavebnom povolení stavby, toto správne konanie prerušil až do právoplatného skončenia skúmaného konania na Okresnom súde Trenčín, sp. zn. 14C 218/2008, preto sťažovateľka má aj naďalej eminentný záujem na rýchlosti tohto konania. Čierna stavba je však už zhotovená, stavebník ju dlhodobo užíva, a preto podanie žaloby voči sťažovateľke v tomto kontexte vyznieva ako „zastierací manéver“ a predlžovanie konania ako účelové. Pri rozhodovaní o výške primeraného zadosťučinenia si dovoľujeme požiadať, aby bolo zohľadnené, že okresný súd opakovane spôsobuje sťažovateľke stav právnej neistoty.

(...) Sťažovateľka požaduje v prípade úspechu sťažnosti priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v celkovej sume 284,08 €. Táto suma sa skladá z dvoch úkonov právnej služby(...)

S ohľadom na uvedené sťažovateľka si dovoľuje požiadať, aby Ústavný súd SR nálezom nasledovne rozhodol:

„1. Okresný súd Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 14C 218/2008 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 95/2012-25 zo dňa 18.4.2012 porušil základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Trenčín sa prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietahov.

3. Okresný súd Trenčín je povinný vyplatiť [REDAKOVANÉ] sumu 5.000 € ako primerané finančné zadosťučinenie, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trenčín je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 284,08 € na účet jej právneho zástupcu, advokáta JUDr. Samuela Baránika, Podjavorinskej 7, 811 03 Bratislava, do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr 1057/2015 z 12. októbra 2015

a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 10. februára 2016.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol čiastočnú chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

«(...) Z aplikácie *Súdny manažment* je možné zistiť, že po právoplatnosti predchádzajúceho nálezu bol vo veci určený termín pojednávania na 17.12.2012. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom oboznámenia sa so spisom 14C/31/2010 a posúdenia nutnosti nariadenia ďalšieho znaleckého dokazovania. Medzičasom bolo rozhodované o náhrade trov predchádzajúceho znaleckého dokazovania, pričom spis bol predložený z dôvodu odvolania aj odvolaciemu súdu. Následne uznesením zo dňa 14.3.2013 bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie a spis bol ustanovenému znalcovi zaslaný prostredníctvom dožiadaného súdu dňa 13.8.2013. Znalec vypracoval posudok a spis súdu vrátil dňa 25.10.2013. Na deň 31.3.2014 bol určený ďalší termín pojednávania. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito a navrhovateľovi bola poskytnutá 30-dňová lehota na opravu návrhu na začatie konania, doloženie dokladov a vyjadrenia k argumentácii odporkyne na tomto pojednávaní. Ďalší termín pojednávania bol určený na 2.2.2015, kedy bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorým bolo určené, že vlastníkom parciel: KN „C“ č. [REDAKOVANÉ] - trvalý trávnatý porast o výmere 945m², KN „C“ č. [REDAKOVANÉ] - trvalý trávnatý porast o výmere 721m², KN „C“ č. [REDAKOVANÉ] - ostatné plochy o výmere 195m², KN „C“ č. [REDAKOVANÉ] - ostatné plochy o výmere 290m², KN „C“ č. [REDAKOVANÉ] - ostatné plochy o výmere 44 m² v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], vytvorených na základe geometrického plánu č. 6/2008 zo dňa 11.06.2008 overeného Správou katastra Ilava dňa 30.06.2008 pod č. 316/2008 je Slovenská republika, v správe Slovenského pozemkového fondu v podiele 1/1. Navrhovateľovi SR - Slovenský pozemkový fond náhrada trov konania priznaná nebola a odporkyňa bola zaviazaná k náhrade trov konania štátu.

Sťažovateľka, ktorá je v predmetnom konaní odporkyňou, podala proti tomuto rozsudku v dňoch 6.3.2015 a 9.3.2015 prostredníctvom oboch svojich právnych zástupcov odvolanie. Spis bol 7.5.2015 predložený Krajskému súdu v Trenčíne za účelom rozhodnutia o tomto jej odvolaní. K dnešnému dňu spis vrátený nebol.

V prípade, ak ústavnému súdu na prerokovanie veci postačuje toto vyjadrenie, oznamujeme, že netrváme na verejnom pojednávaní senátu ústavného súdu.»

2.2 Právny zástupca sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu v posudzovanom konaní popísal chronológiu úkonov vykonaných v danej veci od rozhodnutia ústavného súdu a dodal tieto relevantné skutočnosti:

«(...) Je pravdou, že momentálne sa spis Okresného súdu Trenčín sp. zn. 14C 218/2008 nachádza na Krajskom súde v Trenčíne, z dôvodu podaného odvolania zo strany sťažovateľky. (...)

Trváme na tom, že okresný súd nerešpektoval príkaz ústavného súdu daný mu v náleze I. ÚS 95/2012 a nekonal vo veci plynulo a bez zbytočných prietahov.

Pripájame sa k vyjadreniu Okresného súdu Trenčín a rovnako i sťažovateľka s upustením od ústneho (verejného) prerokovania sťažnosti súhlasí.

S ohľadom na vykonaný úkon právnej služby doplníme čl. IV ústavnej sťažnosti nasledovne: (...) Sťažovateľka požaduje v prípade úspechu sťažnosti priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v celkovej sume 435,66 €. Táto suma sa skladá z dvoch úkonov právnej služby po 134 € v roku 2014 a jedného úkonu právnej služby vo výške 143 € v roku 2016(...) Nakoľko ústavnému súdu nebol predložený spis, tak podstatný obsah spisu pripájame ako fotokópiu (zápisnica o pojednávaní dňa 17.11.2012, uznesenie o znalečnom zo dňa 5.9.2012, doručené dňa 12.2.2013, uznesenie o ustanovení znalca zo dňa 22.4.2013, uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 28.6.2013, uznesenie o znalečnom zo dňa 4.11.2013, zápisnica o pojednávaní zo dňa 31.3.2014, zápisnica o pojednávaní zo dňa 2.2.2015, rozsudok zo dňa 2.2.2015, odvolanie sťažovateľky zo dňa 6.3.2015.)»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti, k nej priložených písomností a z vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14 C 218/08 najmä v období po rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 95/2012 z 18. apríla 2012:

Dňa 24. septembra 2008 bol podaný v predmetnej veci žalobný návrh na určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v kat. úz. [REDAKOVANÉ], pričom sťažovateľka je v procesnom postavení žalovanej. Vec bola podaná na miestne nepríslušnom súde, avšak ešte v roku 2008 bola postúpená okresnému súde a bola zaevidovaná pod sp. zn. 14 C 218/08.

Dňa 3. mája 2012 nadobudol právoplatnosť nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 95/2012-25, ktorým bolo rozhodnuté, že (i) základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené bolo, že (ii) okresnému súde sa prikazuje konať v predmetnom konaní bez zbytočných prietáhov, že (iii) sťažovateľke sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, že (iv) okresný súd je povinný nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia.

Dňa 1. augusta 2012 znalec doručil súde vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 5. septembra 2012 okresný súd uznesením č. k. 14 C 218/08-162 priznal znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, pretože znalec podal posudok oneskorene, zároveň znalecký posudok bol vyhotovený „*neúčelne a nekvalitne*“.

Dňa 17. decembra 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely „*preštudovania spisu 14C/31/2010 a záverov znalca v ňom uvedených pričom súd zväží v závislosti čo sa v tomto spise nachádza ďalšie znalecké dokazovanie*“.

Dňa 22. apríla 2013 okresný súd uznesením č. k. 14 C 218/08-204 opätovne rozhodol o nariadení znaleckého dokazovania napriek tomu, že sťažovateľka s uvedeným postupom nesúhlasila, poukazujúc na to, že totožné otázky riešilo znalecké dokazovanie v konaní sp. zn. 14 C 31/2010 vedenom pred totožnou zákonnou sudkyňou a účastníkmi konania.

Dňa 17. júna 2013 bol spis doručený Krajskému súde v Trenčíne (ďalej len „*krajský súd*“), aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu č. k. 14 C 218/08-162.

Dňa 28. júna 2013 krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil tak, že znalcovi znížil odmenu pre oneskorené vypracovanie posudku.

Dňa 12. júla 2013 bol spis vrátený okresnému súdu, ktorý tento spis od 13. augusta 2013 zapožičal súdnemu znalcovi.

Dňa 25. októbra 2013 súdny znalec doručil okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 4. novembra 2013 okresný súd uznesením č. k. 14 C 218/08-204 znalcovi priznal odmenu za vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 31. marca 2014 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že *„Navrhovateľovi sa ukladá 30-dňová lehota na opravu žaloby, doloženia dokladov, prípadne opravy navrhovateľa k argumentácii odporcu na dnešnom pojednávaní.“*

Dňa 2. februára 2015 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 14 C 218/08-204. Voči uvedenému meritórnemu rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie.

Dňa 11. mája 2015 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o podanom opravnom prostriedku sťažovateľky.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom Okresného súdu Trenčín vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 218/08 dochádza opätovne, t. j. aj po rozhodnutí ústavného súdu č. k. I. ÚS 95/2012-25 z 18. apríla 2012, k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd (rovnako, ako aj vo svojom skoršom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 95/2012) konštatuje, že vzhľadom na nevyhnutnosť nariadenia znaleckého dokazovania možno napadnuté konanie považovať po vecnej stránke

za zložitejšie. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať len na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo vyjadrení nenamietal zložitosť napadnutej veci. Po právnej stránke konanie o určenie vlastníckeho práva je vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Dĺžka napadnutého konania teda nebola vyvolaná správaním sťažovateľky.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že celkové trvanie napadnutého konania už sedem a pol roka je už samo osebe neprimerané.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Ústavný súd konštatuje, že je neakceptovateľné, aby všeobecný súd pri svojom postupe neprihliadol na to, že ústavný súd už v konaní rozhodol o porušení ústavných práv a že už vyslovil jednoznačný príkaz vo veci konať bez zbytočných priet'ahov, tak ako to bolo aj v danom prípade. Okresný súd uvedený príkaz nerešpektoval a nariad'oval pojednávania s neúmerne dlhými časovými odstupmi (bod II nálezu), konal neefektívne, pričom napadnuté konanie od nadobudnutia právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 95/2012-25 trvalo takmer ďalšie 3 roky, čo je v okolnostiach danej veci celkom jednoznačne neprimerané. Uvedená neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože ani po vyslovení príkazu ústavným súdom konať vo veci bez zbytočných priet'ahov okresný súd nevykonával vo veci efektívne úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným priet'ahom

prítom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava prítom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných priet'ahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že ústavný súd už vo svojom náleze č. k. I. ÚS 95/2012-25 z 18. apríla 2012 prikázal okresnému súdu v napadnutej veci konať bez zbytočných priet'ahov, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, pretože *„Plynutím času stráca dôveru v súdne orgány Slovenskej republiky a najmä v objektívny a nestranný prístup okresného súdu, stráca dôveru v spravodlivosť a naďalej má pocit, že jej právo na súdnu ochranu je len prázdna ústavná fráza bez reálneho obsahu.“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky považuje za primerané vo výške 2 000 €. Ústavný súd prítom prihliadol aj na to, že vo vzťahu k napadnutému konaniu už vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, prikázal vo veci konať bez priet'ahov,

sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie, napriek tomu okresný súd opakovane nekonal vo veci s osobitnou starostlivosťou.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spisanie ústavnej sťažnosti z 20. augusta 2014 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 10. februára 2016). Za dva úkony vykonané v roku 2014 patrí odmena v sume dvakrát po 134 € a režijný paušál dvakrát po 8,04 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2016 patrí odmena v sume 143 € a režijný paušál 8,58 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 435,66 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2016